



บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษาเป็นเครื่องมือที่สำคัญยิ่งในการพัฒนาประเทศ เพราะการศึกษาเป็นกระบวนการอย่างหนึ่งในการพัฒนาคุณภาพของประชากรของชาติ จะเห็นได้ว่าการศึกษาคือเป็นแนวทางหนึ่งที่จะเพิ่มพูนปัญญา ความรู้ ความเข้าใจ ทักษะ ทักษะ ทักษะ ค่านิยม ตลอดจนพัฒนาบุคลิกภาพของคน เพื่อให้คนในชาติเป็นกำลังคนที่มีคุณภาพ และประสิทธิภาพสูงสุด ดังนั้น การศึกษาจึงเป็นเครื่องมือในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ที่ดีที่สุด เพราะมีระบบระเบียบหรือกระบวนการที่ต่อเนื่อง ไม่ขาดสาย คือมีทั้งการศึกษาในระบบและการศึกษานอกระบบโรงเรียน นับตั้งแต่ระดับก่อนประถมศึกษา ประถมศึกษา มัธยมศึกษา และอุดมศึกษานั้น จึงกล่าวได้ว่าการศึกษาคือเป็นกระบวนการต่อเนื่องกันตลอดชีวิต เพื่อมุ่งสร้างเสริมคุณภาพของพลเมือง ให้สามารถดำรงชีวิตและทำประโยชน์แก่สังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การศึกษาคือแก่นของแผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่พุทธศักราช 2520 ของไทย เน้นการศึกษาเพื่อสร้างเสริมความอยู่รอด ความมั่นคงและความผาสุกร่วมกันในสังคมไทย เป็นประการสำคัญ (กัญญา สาร 2523 : 494)

นอกจากนี้สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2525 : 21) ได้กล่าวถึงวัตถุประสงค์ของการพัฒนาการศึกษาตามแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ระยะที่ 5 (พ.ศ. 2525 - 2529) ดังต่อไปนี้ คือ

เร่งรัดการพัฒนาการศึกษาทั้งในด้านปริมาณและคุณภาพให้เหมาะสมกับสภาพความต้องการในการพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมของประเทศ โดยมุ่งให้การศึกษาคือเป็นการเสริมบุคคลให้มีความรู้ ความคิด และความสามารถในการประกอบอาชีพ มีจริยธรรม คุณธรรม ตลอดจนมีพละทานมัธยมนุรักษ์ และขำรงศิลปะวัฒนธรรม และความเป็นไทยไว้ ตลอดจนก่อให้เกิดความ

สำเนาในการอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างสันติสุขตามวิถีทางแห่งประชาธิปไตย
อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข

อนึ่ง ถ้าหากจะพิจารณาอนาคต คือกุสวาระสำคัญของแผนพัฒนาการศึกษา
ศาสนา และศิลปวัฒนธรรม ระยะเวลาที่ 6 (พ.ศ. 2530 - 2534) แล้ว สำนักงานคณะกรรมการ
การการศึกษาแห่งชาติ (2529 : 110) ระบุถึงวัตถุประสงค์ดังนี้ คือ.-

จัดการศึกษา ศาสนา และศิลปวัฒนธรรม ให้เกิดความเสมอภาค
ทางการศึกษาทั้งในโอกาสและคุณภาพให้เยาวชนและประชาชน
ได้รับบริการทางการศึกษาในระบบ และนอกระบบโรงเรียนโดย
ตลอดชีวิต มุ่งเน้นจริยศึกษา คุณธรรม ค่านิยม ที่มีส่วนช่วยพัฒนา
คุณภาพชีวิตและสังคม ความรู้ ทักษะ เจตคติในการประกอบอาชีพ
ความรู้ ความสามารถในการคำนวณวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
สุขภาพอนามัยที่สมบูรณ์ทั้งกายและใจ รวมทั้งความเป็นพลเมืองดี
ของชาติ ที่เคารพยึดมั่นในสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์
และการปกครองระบบประชาธิปไตยที่มีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข

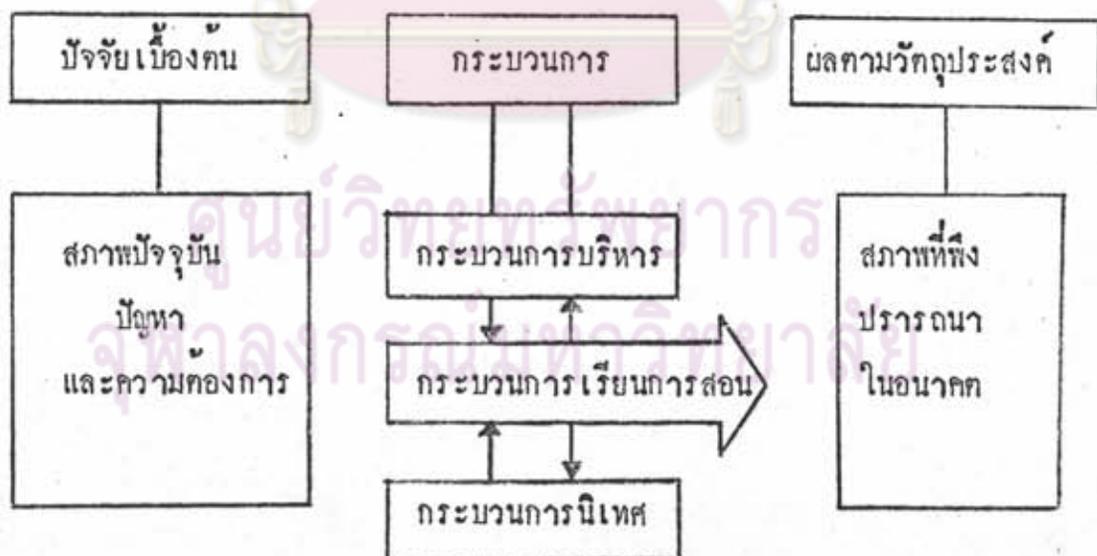
ดังนั้น การที่จะให้การจัดการศึกษาประสบผลสำเร็จตรงตามวัตถุประสงค์หรือ
เป้าหมายของแผนการศึกษาแห่งชาติ ปี พ.ศ. 2530 แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ
ระยะที่ 5 และแผนพัฒนาการศึกษา ศาสนา และศิลปวัฒนธรรม ระยะเวลาที่ 6 ส่วนหนึ่ง จึง
อยู่ที่การพัฒนาครูอาจารย์ให้มีประสิทธิภาพ โดยกรณีพิเศษการศึกษาและการนิเทศ
การศึกษาเป็นกระบวนการทำงานร่วมกับครูและบุคลากรทางการศึกษาเพื่อให้ได้มา ซึ่ง
สัมฤทธิ์ผลสูงสุดในการเรียนของนักเรียน (สังข์ อุทรานันท์ 2529 : 7)

การนิเทศการศึกษาเป็นกระบวนการทำงานที่เกี่ยวข้องกับบุคลากรหลายฝ่าย
หลายระดับ นับตั้งแต่ผู้บริหารการศึกษา ศึกษาพิเศษ ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียน
นักการศึกษา และประชาชนในท้องถิ่นที่โรงเรียนตั้งอยู่ แก่บุคคลที่มีหน้าที่และงาน
รับผิดชอบโดยตรงคือ ศึกษาพิเศษ และโดยเฉพาะอย่างยิ่งคือ ศึกษาพิเศษอำเภอและ
กิ่งอำเภอ ของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ซึ่งมีงานหลัก คือ งาน
นิเทศการศึกษา ซึ่งเป็นความหวังของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ
ในอันที่จะให้ศึกษาพิเศษ สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอและกิ่งอำเภอนิเทศ ช่วยเหลือ
แนะนำ และส่งเสริมการเรียนการสอนในโรงเรียนหรือกลุ่มโรงเรียนอย่างแท้จริง เพื่อ

เพื่อให้บังเกิดผลตามมาตรฐานทางวิชาการ และจัดทำแผนพัฒนาของอำเภอ นอกจากนี้ยังมีงานที่ได้รับมอบหมายจากหัวหน้าสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอและกิ่งอำเภอกว๊าย (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ 2524 : 2)

การที่ความหวังของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ จะสัมฤทธิ์ผลหรือได้รับการพัฒนาคุณภาพการศึกษานั้น จำเป็นจะต้องพัฒนาองค์ประกอบและกระบวนการทางการศึกษาหลายอย่างพร้อม ๆ กันไป กระบวนการที่สำคัญยิ่งที่จำเป็นต้องได้รับการพัฒนาโดยรีบด่วน คือ การเรียนการสอน การบริหาร และการนิเทศการศึกษา (หน่วยศึกษานิเทศก์ สปช. 2527 : 1)

การพัฒนาคุณภาพการศึกษา จำเป็นจะต้องทราบสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการทางการศึกษาเสียก่อน จึงจะสามารถกำหนดสภาพการศึกษาที่พึงประสงค์ ในอนาคตได้ เมื่อทราบสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในอนาคตแล้ว ระบบการศึกษาที่ใช้กระบวนการเรียนการสอนเป็น "กิจกรรมหลัก" เพื่อพัฒนาไปสู่สภาพในอนาคต โดยมีกระบวนการบริหาร กระบวนการนิเทศทำหน้าที่อำนวยความสะดวกและสนับสนุนกระบวนการเรียนการสอนอยู่ด้วย ดังแผนภูมิแสดงกระบวนการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ต่อไปนี้



ตามปกติ การนิเทศการศึกษาในปัจจุบันนิยม "การนิเทศภายใน" แต่สำหรับกรณีการประถมศึกษาของไทย ซึ่งอยู่ในระยะของการเร่งรัดพัฒนาและการเปลี่ยนแปลง ในขณะที่คุณภาพของบุคลากรยังไม่ได้รับการพัฒนาอย่างเพียงพอ จึงมีความจำเป็นที่จะต้องมีการนิเทศทางวิชาการโดยเฉพาะ เป็นบุคคลจากภายนอกโรงเรียนร่วมนิเทศการศึกษา

เป็นการแบ่งเบาและสนับสนุนนิเทศภายในโรงเรียนอีกทางหนึ่งด้วย ซึ่งมีทั้งบุคลากรระดับกรม ระดับจังหวัด ระดับอำเภอ และระดับกลุ่มโรงเรียน (หน่วยศึกษานิเทศก์ สปช. 2527 : 2)

ศึกษานิเทศก์อำเภอและกิ่งอำเภอ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 10 ซึ่งมีหน้าที่ร่วมรับผิดชอบโรงเรียนประถมศึกษา ในจังหวัดกาฬสินธุ์ นครพนม มหาสารคาม นีโสธร ร้อยเอ็ด อุบลราชธานี และมุกดาหาร มีจำนวนศึกษานิเทศก์ 305 คน จะต่องานนิเทศครูของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ในเขตการศึกษา 10 ทั้งสิ้น 57,352 คน (สปช. 2528 : 1-4) กิจเป็นอัตราส่วนศึกษานิเทศก์ 1 คน ต่อครู 188.04 คน เมื่อพิจารณาให้ถี่ถ้วนแล้ว ศึกษานิเทศก์อำเภอและกิ่งอำเภอ เขตการศึกษา 10 นี้ จะไม่สามารถทำการนิเทศได้อย่างทั่วถึง ดังนั้น จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องคิดค้นหาเทคนิค วิธีการหรือกิจกรรมการนิเทศการศึกษาต่าง ๆ มาเป็นการช่วยเหลือในการนิเทศการศึกษาให้ทั่วถึง ทั้งนี้ เพื่อให้งานภารกิจในการพัฒนาคุณภาพการประถมศึกษาอำเภอและกิ่งอำเภอ ซึ่งเป็นหน้าที่ของศึกษานิเทศก์อำเภอและกิ่งอำเภอ ได้บรรลุตามนโยบายเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

งานหลักของศึกษานิเทศก์ สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอและกิ่งอำเภอ คือ งานนิเทศการศึกษา วัตถุประสงค์ของการนิเทศการศึกษา นั้นคือ การปรับปรุงการเรียนการสอนให้ดีขึ้น กระบวนการดังกล่าวเริ่มจากการพัฒนาหลักสูตร การใช้หลักสูตร กระบวนการเรียนการสอนและการประเมินผล เป้าหมายสุดท้ายของการนิเทศการศึกษา คือ ตัวนักเรียน โดยพิจารณาในสามด้านคือ ทักษะ และเจตคติว่าได้ตรงตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตรหรือไม่เพียงไร (หน่วยศึกษานิเทศก์ สปช. 2526 : 2-3) ศึกษานิเทศก์อำเภอและกิ่งอำเภอในฐานะเป็นผู้ปฏิบัติงานนิเทศการศึกษา จึงจำเป็นต้องมีความรู้ ความเข้าใจ ความสามารถ และทักษะต่าง ๆ ในการจัด "กิจกรรมการนิเทศการศึกษา" ซึ่งถือว่าเป็นลักษณะพื้นฐานที่สำคัญอย่างยิ่งของงานในหน้าที่ศึกษานิเทศก์ ดังที่ สจก อุทรานันท์ (2529 : 61) กล่าวไว้ว่ากิจกรรมสำหรับการนิเทศ ซึ่งถือเสมือนสื่อหรือพาหะสำคัญที่จะทำให้ผู้รับการนิเทศได้เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมตามที่ได้กำหนดไว้ในจุดมุ่งหมาย นอกจากนี้ นพพงษ์ บุญจิตราคุลย์ (2521 : 4) ได้ชี้ให้เห็นเกี่ยวกับกิจกรรม

การนิเทศว่า กิจกรรมต่าง ๆ เป็นหัวใจหรืองานหลักที่จะจัดให้มีขึ้นในการนิเทศการศึกษา งานนิเทศจะสำเร็จได้ก็ด้วยการจัดกิจกรรมในการนิเทศให้เป็นระเบียบถูกต้องตาม โปรแกรม และ วไลรัตน์ บุญสวัสดิ์ (ม.ป.ป.: 45) ให้ทัศนะเกี่ยวกับหลักในการนิเทศ การศึกษาว่า เรามีการปฏิสัมพันธ์ระหว่างคนอย่างมีระบบระเบียบ โดยวางโครงการ ในสถานศึกษาและโครงการนั้นจะประสบความสำเร็จได้ก็ต่อจากกิจกรรมเป็นหลัก ฉะนั้นผู้ที่เป็นศึกษานิเทศก์ที่ดีก็จะต้อง เป็นผู้เข้าใจในการสร้างโครงการให้เหมาะสมกับ สถานศึกษาและสามารถชี้แนะแนวทางในการนิเทศให้แก่ผู้บริหารได้อีกด้วย พร้อมทั้งนี้ อาคม จันทสุนทร (อ้างถึงใน นิวัตร นาคะเวช 2528: 5) กล่าวไว้ว่า การนิเทศ ที่ดีและได้ผลจะเกิดขึ้น เมื่อผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศมีความใกล้ชิดกัน มีกิจกรรมนิเทศ อยู่เสมอ

ดังนั้น การนิเทศการศึกษาที่ดีและให้ ได้ผลตามวัตถุประสงค์ที่ทั้ง ๖ นั้นจะต้อง ใช้กิจกรรมการนิเทศการศึกษาเป็นหลักสำคัญในการดำเนินการตามที่นักการศึกษาหลาย ท่านได้กล่าวมาแล้วข้างต้น ซึ่งพอสรุปได้ดังนี้คือ

1. เป็นสื่อหรือพาหะ สำคัญทำให้ผู้รับการนิเทศ เปลี่ยนแปลงพฤติกรรม
2. ทำให้เกิดการ เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมตามจุดมุ่งหมาย
3. เป็นหัวใจหรืองานหลัก
4. ทำให้งานสำเร็จ เพราะกิจกรรมนิเทศเป็นหลักในการนิเทศการศึกษา
5. มีความเป็นระบบระเบียบที่ถูกต้อง
6. มีปฏิสัมพันธ์กันระหว่างบุคลากรอย่างมีระบบระเบียบ
7. มีการวางโปรแกรมหรือโครงการที่ถูกต้อง
8. ผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศมีความใกล้ชิดกัน
9. มีกิจกรรมนิเทศอยู่เสมอ

เพราะฉะนั้นกิจกรรมการนิเทศการศึกษาจึงมีความจำเป็น และมีความสำคัญ มากต่อศึกษานิเทศก์ทุกระดับ โดยเฉพาะอย่างยิ่งศึกษานิเทศก์ระดับอำเภอและกิ่งอำเภอ เพราะศึกษานิเทศก์ระดับนี้สามารถที่จะใช้กิจกรรมการนิเทศการศึกษาเป็นสื่อสารสำคัญ ในการพัฒนาขบวนการนิเทศการศึกษาเอง และขบวนการ เรียบการสอนในโรงเรียน

ประถมศึกษาในเขตการศึกษา 10 ใต้อย่างทั่วถึงถูกต้อง และมีประสิทธิภาพสูงสุคนั้น จะต้องอาศัยกิจกรรมการนิเทศการศึกษาเข้าช่วย

สำหรับงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมการนิเทศการศึกษาของศึกษานิเทศก์ระดับอำเภอและกิ่งอำเภอนั้นยังไม่มีผู้ใดทำมาก่อน จึงยังไม่ทราบว่ามีการจัดกิจกรรมนิเทศการศึกษาอะไรบ้าง จำนวนเท่าไร มีการจัดกิจกรรมการนิเทศการศึกษากันอย่างไร และมีปัญหาหรืออุปสรรคในลักษณะใดบ้าง ส่วนมากจะมีการศึกษาวิจัยในระดับโรงเรียน และมีบางส่วนที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมการนิเทศการศึกษา ดังเช่น ชัชวาลย์ อำนวยชัย (2521 : บทคัดย่อ) วิจัยเรื่อง "การบริหารการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตการศึกษา 8" อุทัย สร้อยสุข (2520 : บทคัดย่อ) วิจัยเรื่อง "หน้าที่คานการนิเทศการศึกษาของอาจารย์ใหญ่โรงเรียนมัธยมศึกษา" กฤษณี น้ำเพชร (2521 : ฉ) วิจัยเรื่อง "การนิเทศการศึกษภายในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา" ประสงค์ สังชะไชย (2526 : จ-ฉ) วิจัยเรื่อง "ความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูเกี่ยวกับการพัฒนาการนิเทศการศึกษาในโรงเรียน กรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 4" วินัย ตะสติกย์ (2522 : บทคัดย่อ) วิจัยเรื่อง "สำรวจการปฏิบัติจริงในการจัดการนิเทศการศึกษภายในโรงเรียนประถมศึกษา ในเขตการศึกษา 2" นิตยา ปรีชาหาญ (2524 : บทคัดย่อ) วิจัยเรื่อง "การศึกษาความเข้าใจและเจตคติต่อการนิเทศการศึกษาของผู้บริหารและครูในโรงเรียนเทศบาล" และ นิวัตร นาคะเวช (2528 : ง-จ) วิจัยเรื่อง "ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับกิจกรรมการนิเทศการศึกษภายในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 4" นอกจากนี้ก็จะมีผู้วิจัยระดับชั้นเรียนหรือระดับครูผู้สอน ดังเช่น ฉวีวรรณ แก้วโสฬส (2528 : ง-จ) วิจัยเรื่อง "ผลการใช้กิจกรรมตามแผนการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตตามการรับรู้ของครูชั้นประถมศึกษาปีที่หก" และ อนงค์ คำจันทร์ (2528 : ข) วิจัยเรื่อง "ผลการใช้กิจกรรมตามแผนการสอนกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพตามการรับรู้ของครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 4"

จากผลงานวิจัยทั้งหมดที่กล่าวมานั้น ผู้วิจัยได้ศึกษารายละเอียดเชิงในบางส่วนแล้ว พอจะสรุปได้ว่าผู้บริหารและครูในโรงเรียนทั้งมัธยมศึกษาและประถมศึกษายังปฏิบัติในเรื่องของกิจกรรมการนิเทศอยู่ในเกณฑ์น้อยมาก ทั้งนี้ส่วนหนึ่งมีสาเหตุมาจากผู้บริหารและครูไม่สามารถเลือกกิจกรรมการนิเทศที่เหมาะสมกับงานได้ และขาดระบบระเบียบแบบแผนในการปฏิบัติงานและการเลือกกิจกรรมการนิเทศที่เหมาะสมในแต่ละโรงเรียน

จากสภาพปัจจุบัน ปัญหา ความสำคัญ ความจำเป็น เหตุผล และหลักการต่าง ๆ ทั้งที่ได้อธิบายมาแล้วทั้งหมดเกี่ยวกับกิจกรรมการนิเทศการศึกษา จึงทำให้ผู้วิจัยตระหนักถึงความจำเป็นและความสำคัญในปัญหานี้อย่างมาก ประกอบกับ นวัตกรรม นาคะเวช (2528 : ง-๑) ศึกษาในเทศก์กรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 4 ได้ทำการวิจัยเรื่อง "ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับกิจกรรมการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 4" พบว่า

1. ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 4 เกี่ยวกับกิจกรรมการนิเทศการศึกษาพบว่า มีกิจกรรมที่สอดคล้องกับงานนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนทั้งนี้ การระดมสมอง การดำเนินงานในรูปคณะกรรมการ การประชุมปฏิบัติการ การให้เอกสารให้ความรู้ การอภิปราย การให้ครูเสนอข่าวสาร และบทความการจักษุทัศน์ศึกษา การฝึกอบรม การสัมมนา การสาธิต การสังเกตการสอน การสัมภาษณ์ การจัดนิทรรศการ การสมาคมและสันนิษฐาน การให้แบบสอบถามหรือแบบสำรวจการทดสอบและวิจัย

2. เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 4 พบว่า ผู้บริหารและครูมีความคิดเห็นเกี่ยวกับกิจกรรมการนิเทศการศึกษาไม่แตกต่างกัน ซึ่งผลการวิจัยสอดคล้องกับสมมุติฐานการวิจัย

3. ปัญหาและอุปสรรคในการจัดกิจกรรมการนิเทศการศึกษา พบว่า โรงเรียนขาดบุคลากรที่มีความรู้ความเข้าใจ ขาดวิทยากรและผู้เชี่ยวชาญ ขาดการนิเทศและติดตามผลอย่างต่อเนื่อง ครูขาดการยอมรับและศรัทธาต่อผู้นิเทศ ครูไม่มีเวลาในการจัดกิจกรรมการนิเทศ รวมทั้งขาดงบประมาณและวัสดุในการจัดกิจกรรมการนิเทศ

จากข้อค้นพบของนิวัตร นาคะเวซ และนโยบายระดับประถมศึกษาตาม
 แนวทางการพัฒนาประถมศึกษาในช่วงระยะแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 5
 (พ.ศ. 2525-2529) ในข้อที่ 3 กล่าวว่า "ปรับปรุงระบบการนิเทศการศึกษาให้
 มีประสิทธิภาพอย่างแท้จริง และให้การนิเทศการศึกษาเป็นไปโดยทั่วถึง" (ชนิตา
 รัชพลเมือง รัตนา ทุงศสวัสดิ์ และประภาศรี สีหอำไพ 2527 : 121) นอก
 จากนี้ ชนิตา รัชพลเมือง และคณะ (2527 : 303) ยังชี้ให้เห็นถึงภาพรวม
 ของการศึกษาในระดับประถมศึกษา ในช่วงแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 6
 (พ.ศ. 2530-2534) และแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 7 (พ.ศ. 2535-
 2539) ซึ่งเป็นแนวโน้มของการประถมศึกษาในลักษณะสภาพทั่วไป ในส่วนที่เกี่ยวข้อง
 การบริหารการศึกษาว่า "แนวโน้มที่จะเกิดเอกภาพในการจัดและบริหารการศึกษา
 ระดับประถมศึกษาและการประสานงานระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ ได้ดีขึ้น ตลอดจน
 การปรับปรุงหน่วยศึกษานิเทศก์ประจำอำเภอให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น จะมีแนวโน้มที่
 จะเกิดได้พอสมควรในช่วงระยะแผนฯ 6 และจะเกิดขึ้นได้มากในช่วงระยะแผนฯ 7"

ดังนั้น จึงทำให้ผู้วิจัยมีแนวคิดที่จะศึกษากิจกรรมการนิเทศการศึกษาของ
 ศึกษานิเทศก์อำเภอและกิ่งอำเภอ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา
 แห่งชาติ ในเขตการศึกษา 10 เพราะว่ากิจกรรมการนิเทศการศึกษาของศึกษานิเทศก์
 นั้นเปรียบเสมือน "หัวใจ" ของการนิเทศการศึกษา ที่จะทำให้ขบวนการนิเทศการ
 ศึกษาประสบผลสำเร็จตามภารกิจและบรรลุวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายที่วางไว้ตามแผน
 พัฒนาการศึกษาและนโยบายของการศึกษาในระดับต่าง ๆ อาทิ ระดับชาติ ระดับ
 จังหวัด ระดับอำเภอ และระดับโรงเรียน ในที่สุดบุคลากรครูที่อยู่ในโรงเรียน
 ประถมศึกษานั้นจะเป็นผู้นำกิจกรรมการนิเทศการศึกษา แปลงไปสู่การเรียนการสอน
 หรือการนำไปปฏิบัติจริงในระดับชั้นเรียนต่อไป ซึ่งจะทำให้ผู้วิจัยพอจะเชื่อได้ว่า
 งานภารกิจในหน้าที่ของศึกษานิเทศก์อำเภอและกิ่งอำเภอ จะต้องบรรลุตามจุดมุ่งหมาย
 วัตถุประสงค์ นโยบาย และเป้าหมายของหน่วยงานราชการในด้านการศึกษาใน
 ระดับนี้ได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษากิจกรรมการนิเทศการศึกษาของศึกษานิเทศก์อำเภอ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 10
2. เพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรค ในการจัดกิจกรรมการนิเทศการศึกษาของศึกษานิเทศก์อำเภอ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 10

คำถามเพื่อการวิจัย

1. กิจกรรมการนิเทศการศึกษาของศึกษานิเทศก์อำเภอ มีการจัดกิจกรรมอะไรบ้าง
2. ปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นในการจัดกิจกรรมการนิเทศการศึกษามีอะไรบ้าง

ขอบเขตของการวิจัย

1. การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษากิจกรรมการนิเทศการศึกษาของศึกษานิเทศก์อำเภอ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ เขตการศึกษา 10 จำนวน 7 จังหวัด คือ จังหวัดกาฬสินธุ์ จังหวัดนครพนม จังหวัดมุกดาหาร จังหวัดอุบลราชธานี จังหวัดยโสธร จังหวัดร้อยเอ็ด และจังหวัดมหาสารคาม
2. ขอบเขตของเนื้อหา การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษากิจกรรมการนิเทศการศึกษาของศึกษานิเทศก์อำเภอ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 10 ซึ่งประกอบไปด้วยกิจกรรมการนิเทศการศึกษา 12 กิจกรรม คือ :-
 - 1) การเสนอข้อมูลเป็นกลุ่ม
 - 2) การอภิปราย
 - 3) การบรรยายโดยวิธีสื่อประกอบ
 - 4) การระดมสมอง
 - 5) การประชุมกลุ่มย่อย

- 6) การบรรยาย
- 7) การสาธิต
- 8) การวิเคราะห์และศึกษาคำนวณ
- 9) การเยี่ยมชม
- 10) การจักษุทรรศการ
- 11) การสัมภาษณ์เฉพาะบางเรื่อง
- 12) การปฏิบัติตามคำแนะนำ

นอกจากนี้ยังมีชองกิจกรรมอื่น ๆ ให้ระบุลงไปอีกด้วย (ในกรณีที่ใช้กิจกรรมอื่น ๆ นอกเหนือจากที่กำหนดไว้แล้ว 12 กิจกรรมดังกล่าว)

คำนิยามที่ใช้ในการวิจัย

กิจกรรมการนิเทศการศึกษา หมายถึง แนวปฏิบัติ หรือวิธีการที่จัดให้มีขึ้นในลักษณะต่าง ๆ ในแต่ละงานของการนิเทศการศึกษาเพื่อช่วยให้งานนิเทศการศึกษาดำเนินไปด้วยดีและบรรลุวัตถุประสงค์

งานนิเทศการศึกษา หมายถึง งานที่จัดหรือปฏิบัติเกี่ยวกับกระบวนการทำงานร่วมกันของศึกษานิเทศก์ สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอหรือกิ่งอำเภอหรือกลุ่มโรงเรียนและโรงเรียนประถมศึกษา ในเรื่องหลักสูตรและการเรียนการสอนอย่างรอบคอบและมีเหตุผล เพื่อแสวงหาวิธีการและแนวทางปรับปรุงการปฏิบัติงานของผู้บริหารโรงเรียนและครูในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาให้บรรลุจุดหมายที่กำหนดไว้ ซึ่งจะช่วยให้ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนที่มีความมั่นใจในการปฏิบัติงานการจัดการเรียนการสอนตามแนวทางของหลักสูตร

การนิเทศการศึกษา หมายถึง กระบวนการและกิจกรรมในการทำงานร่วมกันระหว่างผู้นิเทศการศึกษา ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา เพื่อให้ได้มาซึ่งสัมฤทธิ์ผลสูงสุดในการเรียนของนักเรียน หรือความพยายามทุกอย่างของผู้นิเทศ

การศึกษาในอันที่จะปรับปรุงส่งเสริมประสิทธิภาพในด้านการเรียนการสอนในหน่วยงานทางการศึกษาให้ดีขึ้น ซึ่งจะช่วยพัฒนาครูให้ปฏิบัติหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพ ก่อให้เกิดความก้าวหน้าในวิชาชีพและให้ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาตามเป้าหมายเกิดขึ้นกับผู้เรียนอย่างมีคุณภาพ

สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ หมายถึง สำนักงานหรือหน่วยงานทางการศึกษาที่ทำหน้าที่บริหารงานการประถมศึกษาอำเภอและกิ่งอำเภอ เป็นหน่วยงานบริหารสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดขึ้นกับสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ มีอำนาจหน้าที่ตามมาตรา 26 แห่งพระราชบัญญัติคณะกรรมการการประถมศึกษา พ.ศ. 2523

ศึกษานิเทศก์ หมายถึง ศึกษานิเทศก์อำเภอและกิ่งอำเภอ ซึ่งเป็นข้าราชการครู มีหน้าที่เกี่ยวกับการให้การศึกษที่ไม่สังกัดโรงเรียน วิทยาลัย หรือสถานศึกษาที่เรียกชื่ออย่างอื่นของกระทรวงศึกษาธิการ ตามมาตรา 30 ค (2) และปฏิบัติงานในหน้าที่ตามระเบียบและแนวปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยศึกษานิเทศก์ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2524

ประโยชน์ของการวิจัย

1. ผลจากการวิจัยนี้สามารถนำไปเป็นข้อมูลเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการนิเทศการศึกษาของศึกษานิเทศก์อำเภอและกิ่งอำเภอ ของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 10 อันจะก่อประโยชน์ให้เป็นข้อมูลสำหรับนำไปประกอบการใช้ในการพิจารณา "ทัศนคติ" ของผู้บริหารการศึกษาและศึกษานิเทศก์ ทั้งนี้เพื่อกำหนดแนวทางในการจัดกิจกรรมการนิเทศการศึกษาตามความเหมาะสมของกิจกรรมการนิเทศการศึกษา ในเขตการศึกษา 10
2. ผลจากการวิจัยครั้งนี้จะได้ทราบกิจกรรมการนิเทศการศึกษาจำนวนกิจกรรมการนิเทศการศึกษาหรือปริมาณกิจกรรมการศึกษาในเขตการศึกษา 10
3. ผลจากการวิจัยจะเป็นประโยชน์ต่อการวางแผนปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์อำเภอและกิ่งอำเภอ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เขต

การศึกษา 10 ซึ่งจะเป็นแนวทางหรือข้อเสนอแนะให้แก่ศึกษานิเทศก์อำเภอและกิ่งอำเภอ ผู้บริหารการศึกษา ผู้บริหาร โรงเรียน และผู้เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษา เห็นความสำคัญในกิจกรรมนิเทศการศึกษา พร้อมทั้งจะจัดทำแนวทางหรือมาตรการป้องกันปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นมาแล้วมิให้เกิดขึ้นอีก และจะเป็นการเตรียมการปรับปรุงการจัดกิจกรรมการนิเทศการศึกษาให้กับศึกษานิเทศก์อำเภอและกิ่งอำเภอ มีประสิทธิภาพสูงขึ้น

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากร

ประชากรในการวิจัยได้แก่ ศึกษานิเทศก์อำเภอและกิ่งอำเภอ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 10 ทั้งหมด ทุกคน ประกอบด้วยจังหวัดกาฬสินธุ์ นครพนม มุกดาหาร อุบลราชธานี บึงกาฬ ร้อยเอ็ด และมหาสารคาม จำนวนสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอและกิ่งอำเภอทั้งสิ้น 85 แห่ง และศึกษานิเทศก์อำเภอและกิ่งอำเภอจำนวนทั้งสิ้น 305 คน จะใช้ประชากรทุกคน

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 1 ตารางแสดงจำนวนประชากร จำแนกประชากรเป็นรายจังหวัด

ที่	จังหวัด	จำนวนหน่วยงาน		รวม ประชากร	จำนวน ศึกษานิเทศก์		รวม ประชากร
		สปอ.	สปก.		สปอ.	สปก.	
1	กาฬสินธุ์	11	3	14	41	8	49
2	นครพนม	9	-	9	35	-	35
3	มหาสารคาม	9	1	10	34	3	37
4	ยโสธร	8	-	8	29	-	29
5	ร้อยเอ็ด	13	2	15	49	5	54
6	อุบลราชธานี	19	3	22	73	6	79
7	มุกดาหาร	5	2	7	18	4	22
		74	11	85	279	26	305
	รวม	85		85	305		305

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามเพื่อการวิจัยประกอบด้วยแบบตรวจสอบ (Check list) และแบบปลายเปิด (Open-ended) โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบตรวจสอบ (Check list) ตามเกี่ยวกับสถานการณ์ของผู้ตอบ

ตอนที่ 2 เป็นแบบตรวจสอบ (Check list) ตามเกี่ยวกับกิจกรรมการนิเทศการศึกษาที่จัดขึ้นในสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอและกิ่งอำเภอ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 10

ตอนที่ 3 เป็นแบบปลายเปิด (Open-ended) ตามเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการจัดกิจกรรมการนิเทศการศึกษาของศึกษานิเทศก์อำเภอและกิ่งอำเภอ

ตามที่ไต่ถามใหม่ขึ้นในสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอและกิ่งอำเภอ สังกัดสำนักงาน
คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 10

3. การสร้างเครื่องมือในการวิจัย

ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามขึ้นเอง โดยดำเนินการตามลำดับขั้นตอนดังนี้

- 3.1 ศึกษาเอกสาร ตำรา บทความที่เกี่ยวกับการนิเทศการศึกษา
- 3.2 ศึกษาถึงลักษณะงานนิเทศการศึกษา และกิจกรรมการนิเทศตามลักษณะของนักการศึกษาของไทยและต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา
- 3.3 ศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับงานนิเทศการศึกษาโดยเน้นลักษณะงานและกิจกรรมการนิเทศการศึกษา
- 3.4 ระบุงานการนิเทศการศึกษา แล้วจำแนกลักษณะของกิจกรรมการนิเทศการศึกษาที่จัดหรือปฏิบัติเกี่ยวกับงานการนิเทศการศึกษาในแต่ละงานเพื่อนำไปสร้างแบบสอบถาม โดยดำเนินการตั้งรายละเอียดต่อไปนี้คือ.-

3.4.1 ระบุงานนิเทศการศึกษาออกเป็น 12 งาน คือ

- 1) การบริหารงานนิเทศการศึกษา 2) การวางแผนการนิเทศการศึกษา 3) การพัฒนาบุคลากร 4) การพัฒนาหลักสูตร 5) การจัดการเรียนการสอน 6) การจัดสิ่งอำนวยความสะดวกและวัสดุอุปกรณ์ 7) การเผยแพร่วิชาการและนวัตกรรม 8) การบริการพิเศษอื่น ๆ 9) ความสัมพันธ์กับชุมชน 10) การวิจัย 11) การประเมินผล 12) การส่งเสริมความเป็นผู้นำให้กับครู งานนิเทศการศึกษาทั้ง 12 งานนี้ระบุมาจากนักการศึกษาต่าง ๆ และหน่วยงานทางการศึกษาคือ สุวิโอและแม็คคินิล เบ็น เอ็ม. แฮริส, เสวียริงเจิน และหน่วยงานศึกษานิเทศศาสตร์สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ

3.4.2 จำแนกลักษณะของกิจกรรมการนิเทศการศึกษาที่จัดหรือปฏิบัติเกี่ยวกับงานนิเทศการศึกษาในแต่ละงานเพื่อนำไปสร้างเป็นแบบสอบถาม กล่าวคือในตอนที่ 2 เกี่ยวกับกิจกรรมการนิเทศการศึกษาได้ จำนวน 108 ข้อ และในตอนที่ 3 เกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการจัดกิจกรรมการนิเทศการศึกษาได้ จำนวน 33 ข้อ

และมีปัญหาหรืออุปสรรคอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมการนิเทศการศึกษา แบบปลายเปิดอีก 1 ข้อ

3.4.3 ปรับปรุงงานนิเทศการศึกษาและกิจกรรมการนิเทศ การศึกษาร่วมกับอาจารย์ที่ปรึกษา กล่าวคือในข้อ 3.4.1 จากงานนิเทศการศึกษา 12 งาน คงเหลือ 11 งาน โดยตัดงานการส่งเสริมความเป็นผู้นำให้กับครูออกไป และในข้อ 3.4.2 จากตอนที่ 2 ที่มีจำนวน 108 ข้อ คงเหลือ 57 ข้อ และใน ตอนที่ 3 ที่มีจำนวน 33 ข้อ คงเหลือ 20 ข้อ ส่วนคำถามแบบปลายเปิด 1 ข้อ คงเหลือไว้เหมือนเดิม แล้วนำไปสร้างแบบสอบถามชุดแรก

3.5 นำแบบสอบถามชุดแรกไปให้ผู้เชี่ยวชาญและผู้ที่เกี่ยวข้องกับ กิจกรรมการนิเทศการศึกษาทั้งนี้คือ หัวหน้าหน่วยศึกษานิเทศก์สำนักงานคณะกรรมการ การประถมศึกษาแห่งชาติ 1 ท่าน ศึกษานิเทศก์สำนักงานคณะกรรมการการประถม ศึกษาแห่งชาติผู้รับผิดชอบเขตการศึกษา จำนวน 12 เขต จำนวน 12 ท่าน ศึกษานิเทศก์จังหวัด จำนวน 6 ท่าน และศึกษานิเทศก์อำเภอ จำนวน 12 ท่าน รวม จำนวนผู้เชี่ยวชาญและผู้ที่เกี่ยวข้องทั้งสิ้น จำนวน 31 ท่าน จากนั้นจึงนำแบบสอบถาม ที่ได้มาทั้งหมดมาแจกแจงความถี่ โดยวิเคราะห์จากจำนวนความถี่ที่ผู้เชี่ยวชาญและผู้ที่เกี่ยวข้องเลือกได้ว่าได้จัดหรือปฏิบัติให้มีขึ้นจริงเกี่ยวกับงานนิเทศศึกษามากที่สุด ตามลำดับ แล้วจึงนำข้อมูลเหล่านี้ไปปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และทำการ ปรับปรุงกิจกรรมการนิเทศการศึกษาในตอนที่ 2 จากกิจกรรมทั้งหมด 23 กิจกรรม ลดเหลือลงเพียง 12 กิจกรรม ดังนี้คือ 1) การเสนอข้อมูลเป็นกลุ่ม 2) การ อภิปราย 3) การบรรยายโดยใช้สื่อประกอบ 4) การระดมสมอง 5) การประชุม กลุ่มย่อย 6) การบรรยาย 7) การสาธิต 8) การวิเคราะห์และคิดคำนวณ 9) การเยี่ยมเยือน 10) การจัดนิทรรศการ 11) การสัมภาษณ์เฉพาะบางเรื่อง 12) การปฏิบัติตามคำแนะนำ และในตอนที่ 3 ได้ปรับปรุงปัญหาและอุปสรรคในการ จัดกิจกรรมการนิเทศการศึกษา จากจำนวน 20 ข้อ ลดเหลือเพียง 10 ข้อ ส่วน ปัญหาและอุปสรรคอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องที่เป็นแบบปลายเปิด จำนวน 1 ข้อ ได้คงไว้ เหมือนเดิม

3.6 นำแบบสอบถามที่ได้จากการดำเนินการในข้อ 3.5 ไปให้อาจารย์-
ที่ปรึกษาวิทยาลัยนวัตกรรมการศึกษาเพื่อขอความเห็นชอบ หรือแก้ไขเพิ่มเติมในส่วนที่บกพร่อง

3.7 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านการ
นิตศการศึกษาช่วยพิจารณาปรับปรุง โดยมีผู้ทรงคุณวุฒิก็คงนี้คือ อาจารย์ภาควิชา
บริหารการศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำนวน 3 ท่าน และจากหน่วยงานอื่น ๆ
ที่เกี่ยวข้องทางด้านการนิตศการศึกษาอีก 4 ท่าน รวมทั้งสิ้นจำนวน 7 ท่าน

3.8 นำแบบสอบถามที่ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาแล้ว มาปรับปรุงแก้ไขตาม
ข้อเสนอแนะร่วมกับอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยาลัยนิตศ โดยมีการปรับปรุงแก้ไขในตอน
ที่ 2 และตอนที่ 3

3.9 นำแบบสอบถามที่ผ่านการพิจารณาและแก้ไขปรับปรุงแล้วไปใช้กับ
กลุ่มประชากรทั้งหมด

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองและใช้บริการทางไปรษณีย์เป็น
บางส่วน

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูล ค่าร้อยละ และเรียง
ลำดับความถี่

5.1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยหาค่า
ร้อยละ

5.2 ข้อมูลเกี่ยวกับกิจกรรมการนิตศการศึกษาที่จัดให้มีขึ้นของสำนักงาน
การประถมศึกษาอำเภอและกิ่งอำเภอ วิเคราะห์โดยหาค่าร้อยละของค่าตอบแต่ละข้อ

5.3 ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการจัดกิจกรรมการนิตศ
การศึกษาของสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอและกิ่งอำเภอ วิเคราะห์โดยหาค่า

ความถี่ของกิจกรรมการนิเทศการศึกษาในแต่ละงาน ที่จัดหรือปฏิบัติในแต่ละข้อ แล้วคิดเป็น ร้อยละ

ลำดับชั้นในการ เสนอผลการวิจัย

ในการเสนอผลการวิจัย เสนอในลักษณะของการบรรยายและวิเคราะห์ โดยใช้ตารางประกอบตามลำดับชั้นดังนี้

บทที่ 1 กล่าวถึงความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา วัตถุประสงค์ของการวิจัย คำถามเพื่อการวิจัย ขอบเขตของการวิจัย ข้อตกลงเบื้องต้น คำนิยามที่ใช้ในการวิจัย ประโยชน์ของการวิจัย และวิธีดำเนินการวิจัยตามลำดับ

บทที่ 2 กล่าวถึงทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยเน้นเรื่องกิจกรรมการนิเทศการศึกษา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมการนิเทศการศึกษา

บทที่ 3 กล่าวถึงวิธีดำเนินการวิจัยโดยละเอียด ซึ่งประกอบด้วยวัตถุประสงค์ของการวิจัย ประชากร เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การสร้างแบบสอบถาม การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์และสถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล

บทที่ 4 กล่าวถึงการวิเคราะห์ข้อมูลและผลการวิเคราะห์ข้อมูล แบ่งเป็น 3 ตอน

ตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับกิจกรรมการนิเทศการศึกษาที่จัดให้มีขึ้นของสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอและกิ่งอำเภอ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 10

ตอนที่ 3 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการจัดกิจกรรมการนิเทศการศึกษาของสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอและกิ่งอำเภอ สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 10

บทที่ 5 กล่าวถึง สรุปผลการวิจัย อภิปราย ข้อเสนอแนะ และการ
เสนอแนวปฏิบัติในการจัดกิจกรรมการนิเทศการศึกษา ในสำนักงานการประถมศึกษา
อำเภอและกิ่งอำเภอ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เขต
การศึกษา 10

บรรณานุกรม

ภาคผนวก



ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย